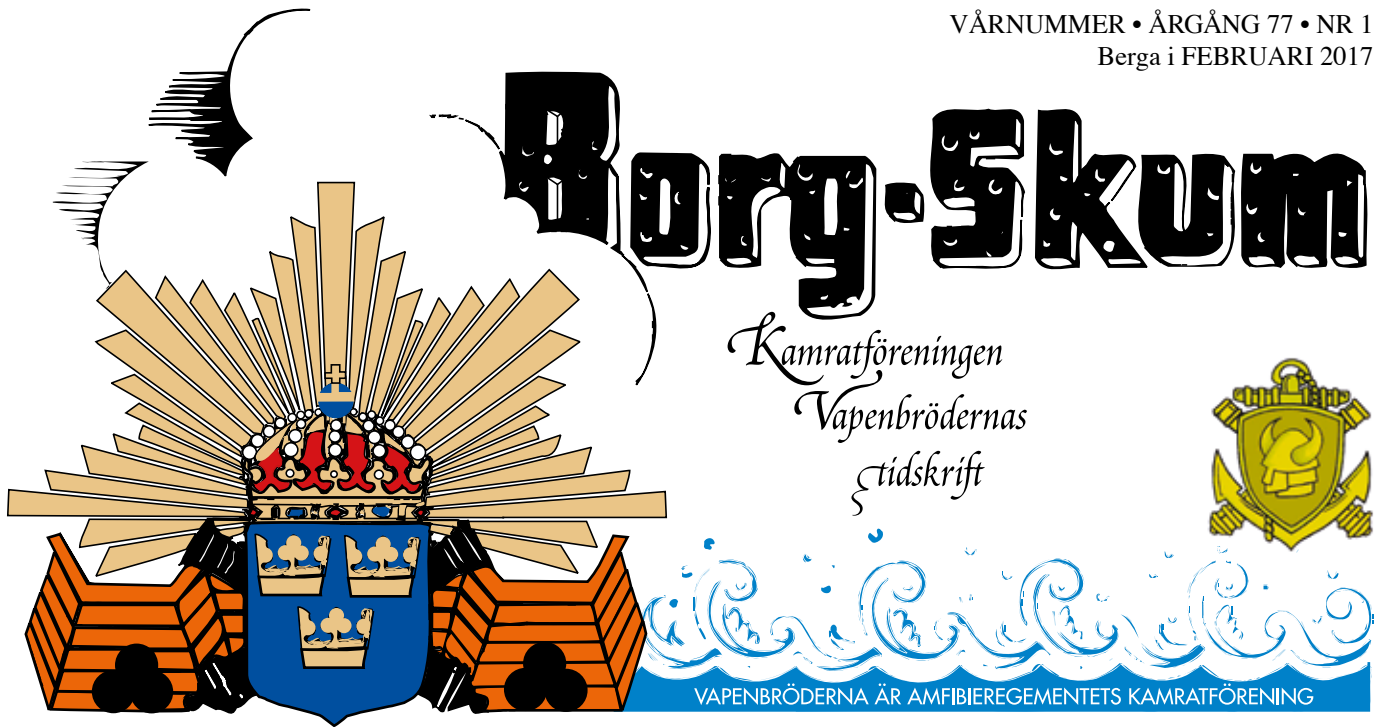

VÅRNUMMER • ÅRGÅNG 77 • NR 1
Berga i FEBRUARI 2017

Amfibieregementets musikkår i samband med HVövningens avslutning.

Foto: SW

Återigen en ny årgång dras igång och förhoppningarna inför året är stora. Vi skall återstarta Kamratföreningsträffarna senare under sommaren så bäste Vapenbroder planera in ett antal begivenheter såsom vårt **Årsmöte**, **Kamratföreningsträffen**, **Garnisonens dag** och **Höstmötet**. Utöver våra egna verksamheter vill jag rekommendera en resa till Falun i juni och där delta i Dalregementets "**Dala Tupto 2017**". Vill du veta mera om det så läs på deras Hemsida:

www.dalatattoo.se.

När du då ändå är på resa kan du göra en avstickare till Härnösand och där på Hemsö besöka Hemsö Batteri – ett museum av klass och med stor återkopplingskänsla till KA. Känner du för ytterligare begivenheter finns följande: Fältjägarföreningens Karolinermarsch i slutet av mars månad, www.faltjagarna.se/

faltjagarnas-karolinermarsch-2017-5

Det finns också Idrottsveteranernas skidexpedition under påskveckan, www.idrottsveteranerna.se. Vill du veta mera gå in på **SMKR** hemsida.

Nu till ett annat ämne. Det har under de senaste åren påtalats att slopa papperstidskrifter och ge ut motsvarande digitalt. Vid de Representantskapsmöten

som **SMKR** har genomfört har detta varit en återkommande fråga. Motivet till en övergång till digitala versioner har varit tron att man skulle spara pengar. Måhända är det så. Det man då spar in på är själva tryckkostnaden och porto. Inhämtande av text och foto samt layout kvarstår. Tillkommer redaktionella kostnader och det grafiska arbetet. Hur kommer tillgången till vårt Borg-Skum att bli? Dom som vet att den finns och som ägare av datorer har då möjlighet att slå upp och läsa men hur blir det för de som inte känner till att vi finns. En nättidning erfordrar att man söker uppslaget. Vi tror att anställda, kadetter, personal i övrigt uppmärksammar B-S bl a när den ligger i kafferummen, mässar och förbandens möteslokaler kan inspirera att söka medlemskap. Således B-S på kaffeborden och i ovannämnda lokaler ger information och rekryterar till kamratkretsen vilket inte skulle vara fallet om man måste leta på nätet när man inte vet att den finns.

Dessutom är själva tryckkostnaden inte den största delen av totalen. Vinsten skall då ställas i relation till rekryteringsvärdet och informationsspridningen. Konsensus har varit att bibehålla tidskrifterna.

Jag hoppas att detta läses och eventuellt kan locka till motioner och diskussion på Årsmötet.

Återigen har en medlem av dignitet gått ur tiden, **Bertil Stjernfelt**, som skulle ha fyllt 100 år i sommar har tyvärr nått vägs ände.

Denna tråkiga nyhet får avsluta min inledning med förhoppning att Ni alla är måna om hälsan och motionerar regelbundet. ■

Red

REDAKTION

Redaktör:

Hans-Jochen Seifert
tillika ansvarig utgivare
Tfn 08 541 316 56
Mobil 0708 541 385
ljenjoc@telia.com

Redaktionens adress och tfn:

Borg-Skum
Amfibieregementet
130 61 Hårsfjärden
Tel 010 823 30 00

Utgivning:

Fyra nummer per år

Layout:

ANV Grafiska AB
Mobil 070 781 86 04
gunilla@anv.se

Tryckeri:

Tryckeri AB Orion

VAPENBRÖDERNA

Amf 1, 130 61 Hårsfjärden
www.vapenbroderna.se

Årsavgift:

250 kr
Famijemedlem 100 kr

Bankgiro:

473-0537

Skattmästarens adress och tfn:

Kerstin Jältsäter
Överbyvägen 22 · 185 94 Vaxholm
Tel: 08-541 373 94
jaltis@hotmail.com

Adressändring meddelas skattmästaren

VAPENBRÖDERNAS STYRELSE

Ordförande:

Bengt Persson

1. vice ordförande:

Magnus de Jong

2. vice ordförande/tillika klubbmästare:

Staffan Vestin

Veteran- och anhörigsamordnare:

Staffan Vestin

Övriga styrelseledamöter:

Hans-Jochen Seifert,
Marie Wall, Per Brännhammar,
Lars Inge Pettersson, Peter Fagrell,
Lars Sjölander, Tommy Aasa,
Peder Olsson, Leif Eriksson,
Jens Ribestrand

Suppleanter:

Claes-Arne Sunnman,
Patrik Berge, Anders Joninger

Revisorer:

Håkan Söderlindh, Michael Moberg

Revisorssuppleant:

Christer Sandström

Vapenbrödernas Valberedning:

Håkan Melin (sammankallande)
Göran Mattson

Kontaktman för föreningsmedlemmarna

Om Du har frågor eller förslag rörande
föreningens verksamhet m m.

Skriv eller ring till:

Per Brännhammar
V Bangatan 53 A, 195 40 Märsta
Tfn 08 591 138 88

ORDFÖRÄNDE

har ordet

NYTT ÅR – VAD KOMMER DET ATT GE?

Välkomna till ett nytt år i Vapenbrödernas långa historia. Ett år som för oss i styrelsen präglas av två större händelser och givetvis en massa mindre. Den första stora är "Introduktionsutbildningen" för nya officerare på regementet som blev inställd förra året. Genomförandet är planerat till 8–9 augusti och Peter Fagrell sammanhåller planeringen inom styrelsen. Den andra är Kamratföreningsträffen 1–3 september där Leif "Ecka" Eriksson är sammanhållande. Han har kontakt med de andra föreningarna och ett program är under framtagande. Inbjudan till träffen kommer att skickas ut till alla medlemmar under våren tillsammans med den vårutflykt som vi planerar att genomföra före mid-sommar.

Det skulle underlätta för oss i styrelsen om vi hade mailadress till fler medlemmar så vänligen skicka mailadress när du betalar årets medlemsavgift. Tack för att Du bidrar till att Sveriges äldsta kamratförening kan fortsätta och utveckla sin verksamhet.

Med ett nytt verksamhetsår följer också att förberedelserna för Årsmötet den 2/4 på Berga är i full gång. Inbjudan till årsmötet finns på annan plats i denna tidning. En fråga som varit uppe vid flera årsmöten är namnbyte på vår tidning. Styrelsen har beslutat att göra den ändring som du ser att på framsidan där vi lagt in *Torleifsymbolen* upp till höger. I övrigt föreslår vi ingen förändring.

Jag tänker nu lämna vårt interna arbete och berätta lite om den ledningsutredning som pågår i Försvarsmakten. Informationen har jag uppsnappat via Högkvarterets kamratförening där flera Vapenbröder också är medlemmar. Ett första steg i utredningen är att skapa förutsättningar för gruppering av armé-, marin-, och flygvapenstaberna på nya platser (Kungsängen, Muskö resp Uppsala). Operationsledningen kvarstannar tills vidare i nuvarande gruppering, tidpunkten för flytt till Muskö beslutas senare. Vidare kommer ett antal områden fortsatt utvecklas och ÖB har beslutat följande inriktning för fortsatt arbete:

- ◆ Att ledningen av försvarslogistik-, lednings-system- och underrättelse-området kvarstannar inom Produktionsledningen i Högkvarteret och att Trängregementet och övriga logistik kopplade krigsförband inom logistik och ledningsområdet överförs till armétridskrafterna
- ◆ Att ledningen av de regionala staberna leds direkt från operativ nivå
- ◆ Att ledning av de regionala staberna inte längre blir en tillikauppgift för vissa förbandschefer utan leds av en egen chef med stab
- ◆ Att Gotland utgår ur militärregion mitt och utgör egen militärregion med ny regional stab, i syfte att kunna leda de på Gotland utgångsgrupperade eller tillförda förbanden
- ◆ Att armé-, marin- och flygvapenstaben samt militär ledning Gotland inrättas som egna organisationsenheter
- ◆ Att eftersträva att implementering av ledningsutredningen genomförs synkroniserat med logistikutredningen.

Jag kan konstatera att många åtgärder är kända sedan tidigare men det är ju naturligt med den förändrade hotbild vi ser.

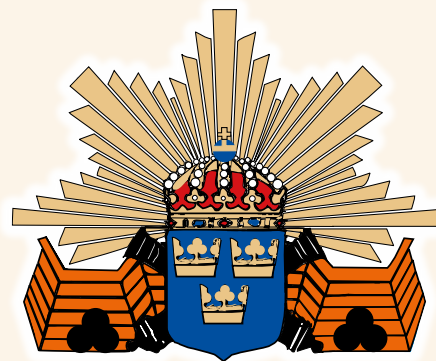
Hoppsan! Jag höll på att glömma den inledande sedvanliga väder och årstidsbetraktelsen, så då får jag väl avsluta med den. I skrivande stund snöar det igen. Vi får väl se hur länge det ligger kvar denna gång. Det märks redan att ljuset är på väg tillbaka och jag har börjat fundera på vad jag ska odla i mitt trädgårdsland i år så snart är det vår!

Jag hoppas att vi ses snart, senast på årsmöte i april! ■

Välkomna!

Bengt Persson

KALLELSE *till*

I KAMRATFÖRENINGEN VAPENBRÖDERNA

2 april 2017

Vapenbröderna genomför stadgeenligt årsmöte **den 2 april 2017** i matsalen på Amf 1, Berga ca kl 10.50–14.00.

Transporter:

Busstransport arrangeras mellan Vaxholm och Berga ToR. Medlemmar kan även själva ansvara själva för den egna transporten till och från Amf 1.

Hållplatser:

OBS! tiderna är preliminära; cirkatider. Avgång från färjeläget Vaxholm kl. 09.45, Statoilmacken vid Pålsundsvägen kl. 09.48, Engarns hållplats kl. 09.51, Kulla vägsäl kl. 09.56, Danderyds sjukhus kl. 10.10, Gullmarsplan Yttre kl. 10.30.

Avtransport: från Berga cirka kl 14.30.

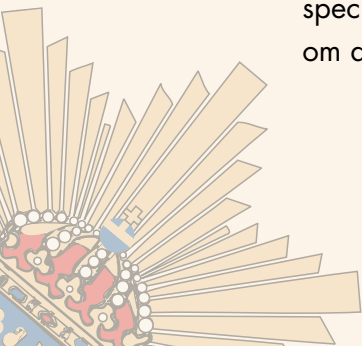
Program:

- ◆ Ankomst till Amf 1 ca kl 10.50.
- ◆ Lunch kl 11.00 till 12.00 i militärrestaurangen Yggdrasil.
- ◆ Kl 12.10 till ca 13.00 årsmötesförhandlingar i militärrestaurangen.
- ◆ Kl 13.00–13.30 ställföreträdande regementschefen, Övlt Anders Bohman, berättar om "Amfibieregementet nu och framåt".
- ◆ Årsmötesförhandlingarna avslutas ca kl 13.30.
- ◆ Kl (ca) 13.30–14.30, guidad rundtur med buss inom garnisonens område

Deltagandet i årsmötet kostar 150 kronor. I priset ingår busstransport ToR Waxholm-Berga och lunch. Anmälan göres senast måndagen den 20 mars 2017 med **fullständigt personnummer och namn** till **Staffan Vestin** på hemteltel 08-768 28 07, mob 070-725 29 21 eller svestin@icloud.com

OBS! I anmälan ska även anges vilket sätt ni tar er till och från Berga. Ni som väljer buss-transport ska ange vilken hållplats ni vill gå ombord på. Om någon medlem behöver speciell kost på grund av allergiska besvär skall detta anmälas i samband med anmälan om deltagande.

Styrelsen önskar er *varmt välkomna* till ett spännande årsmöte!

VAPENBRÖDER

Här kommer en insändare från en av våra äldsta medlemmar.

Det kan vara av värde att läsa och begrunda – det är många som har ”dragit sitt strå till Stacken” och vi bör då och då sända en vördnadsfull tanke till våra föregångare. Vi som nu läser detta kommer att vara föregångare till kommande kamrater. Begrunda!

Red anm.

Här är ett gäng kustartillerister inryckta till 1. Komp/KA1, Vaxholms kastell 1 nov 1937.

Från vänster till höger:

Karl-Erik Sandén, Kurt Almgren, Arne Nylund, Nils Erik Hertil, Gunnar Svensson, Lars Modin, Edvin Olsson, Olle Lindblad.

Kompanichef var kapten Funck och kompaniadjutant Sven Tisell.

Märk väl: fortfarande sjömansuniformen!

I Sverige rådde då svår arbetslöshet. Kustartilleriet rekryterade från hela Sverige och man lockade med Kungl. Hufvudstaden. Vi var ca 800 till ca 80 platser. Rekryteringsunderlaget var alltså gott.

Av dessa blivande 3. Kl. kustartillerister blev så många som fyra av åtta blivande underofficerare – en bra utdelning.

Andra världskriget närmade sig och gubbarna i Komp.kullen splittrades snabbt:

3/1 *Lindblad* fick tbc och slutade redan 1939. Vid uppställning våren/sommaren 1939 överfördes tre gossar – *Almgren, Olsson* och *Nylund* – till KA 3 som uppsattes då i Fårösund. En man – *Svensson* – överfördes till 4. Komp och en – *Sandén* – slutade vid kontraktstidens utgång (3 år).

Kvar var 17/1 *Hertil* och 26/1 *Modin*. *Modin* visade sig vara så duktig, så han fick u off. utbildning med kullen 1936. Kvar undertecknad.

Kortet är taget på Vaktbryggan, Vaxholms kastell och fotograf var *Lindblad*. Han använde en stor modernitet – självutlösande kamera på stativ, så att han själv kunde vara med på bilden. Lägga märke till hur *Olsson* i brådskan försvann bakom *Lindblad*! ■

Insänt av Nils Erik Hertil – gick i pension 1980 som kapten vid KA 5 i Härnösand. Bor nu i Uppsala.

Avliden medlem

Vi tackar för hans trohet och behåller honom i vårt minne

Alex Rydén, VÄLLINGBY

Nya medlemmar

Björn Sigsjö, Gnesta
Kristina Ingemansson Swaan, Åkersberga
Thomas Persson, Handen
Mats Holmberg, Vagnhärad
Jan Skog, Älvängen
Ulla Sterner, Handen
Adam Camel, Täby

VINTERPADDLING i december

1960

Vapenbröder!

Sitter i vårt fritidshus i Stavsås. Har det just utkomna decembernumret av *Borgskum* framför mig. Tidningen väcker alltid minnen antingen från min värnplikt på KustJS, subalternåren på KA1 eller reservofficerstiden i Arkösunds arkipelagen. Rakt utanför fönstret ligger Höflöfladen med dagsfärska nyis. Till höger ser jag Evert Taubes Sjösala och i gattet till vänster skymtar i snöglopp, delar av Runmarö. Det är kallt och blåsigt – riktigt jägarväder. Situationen får mig osökt att drömma mig mer än 55 år tillbaka i tiden. Närmare bestämt till andra veckan i december år 1960.

Efter några månaders grundutbildning vid Befälsskolan på KA4 i Göteborg, kom jag och 16 kamrater, under hösten upp till Kustjägarskolan på KA1. Vår nye *plutonchef*, *löjtnant Sven Sandell*, tog emot oss för att, under den legendariske *major Åke Larséns* överinseende, utveckla oss till värnpliktiga underofficerare. *Lt Sandell* var en ambitiös chef som gjorde allt för att samla meriter inför en inte alltför avlägsen befordran till kapten. Till sin hjälp hade

Södra Fältet när han kom på efterkälken och vi

lätsades inte höra honom när han skrek "Halt! Haalt! Haaaalt!" efter oss. Vi hann nästan till färjeläget innan *Wicke*, högröd av ilska och ansträngning, hann i kapp oss på sin cykel. Vad som sen hände är en annan historia.

Hur *Lt Sandell* kom på idén att låta oss göra den årliga distanspaddlingen i december månad i stället för under sommaren förtäljer inte historien. Men troligen handlade det om att skaffa ledarskapsmeriter inför befordran. Det var först när nästkommande veckas program kom upp på anslagstavlan som vi blev medvetna om vad som väntade oss. Spännande kändes det och den erfarenhet vi säkerligen skulle komma att få skulle säkert ge oss värdefull pondus och status när vi till sommaren skulle leda den nya årskursen på sommarens distanspaddling.

På måndagsmorgonen ställde vi upp med full jägarutrustning på kaserngården. Språngmarsch ned till sergeant Hogevalds 200-båt vilken skulle bli vårt hotell under de närmaste dagarna. Där ilastade vi och tilldelades var sin bänkrad att nyttja som säng och skåp.

Därefter iväg till kanotförrådet för att hämta kanoterna. Sen bar det av mot Öregrund där den 80 distansminuter långa och äventyrliga kanotfärden mot Oscar Fredriksborg började. Väderutsiktarna för

veckan var inte särskilt bra, hyggligt i början men betydligt kallare och blåsigare (motvind) mot slutet. Dessutom snö/regn! Mot denna bakgrund beslöt *Lt Sandell* att vi skulle paddla den skyddade inre vägen genom Vaddö kanal och innanför Vätö och Rådmansölandet. Vid Spillesboda skulle vi få "litet bärande" av kanoterna men inte mer än ca 200 meter.

Decemberdagarna var korta och det gällde att utnyttja den ljusa tiden så väl som möjligt. Därför startade vi tidigt

Rignell Karlsson visar vägen.

han den rutinerade *sergeanten Sven Hogevall* och "blåslamp" *furir Lars Wiklund*, vilken jagade oss från tidig morgon till sen kväll. All förflyttning utomhus skulle ske med språng! Och springa kunde vi så till den grad att den något korpulente "*Wicke*" inte hade en chans att hänga med oss. Som t ex vid

Gruppen på väg.

i gryningen på tisdagsmorgonen. Det var givetvis viktigt att vi skulle hålla en snygg formation, två kolonner, under hela resan trots att skärgården nästan var obebodd så här års och vi säkerligen inte skulle ha många åskådare. I första kanoten i vänstra ledet satt *Lt Sandell* med sin *kanotpartner Björn Colliander*. Självt satt jag främst i andra kolonnen med min partner *Sten Karlsson*. Karlskroniten *Sten* var ganska kortväxt och hade väl heller inte gruppens kraftigaste över- >>

Lt Sandell Colliander.

» armar. Men *Sten* var seg och uthållig och hade väldigt mycket humor och alltid ett gott humör, ovärderliga egenskaper om man skall ge sig ut på en ansträngande vinterpaddling.

Inledningen blev förhållandevis lätt. Visserligen var det kallt om framförallt händerna men Väddö Kanal gav skapligt skydd mot blåsten. Men decemberdagarna är korta. Redan vid 15-tiden kom skymningen och vid 16-tiden var det totalt mörker. Något enstaka upplyst åretrunthus kunde emellanåt skönjas men alla fritidshus som vi visste fanns längs stränderna lös bara med sin fränvaro. Det var betydande svårigheter att navigera särskilt som vi ju satt i vattennivån och inte kunde urskilja några konturer på öarna. Avståndet till strandlinjen gick heller inte att bedöma vilket *Sten* och jag brutalt fick erfara. Plötsligt slog vi med kraft in i några stenar vid strandlinjen och stod kraftigt på grund. Det tog lite tid innan vi kom loss och hela andra kolonnen åter kunde inta sin position och paddla vidare. Efter en kort stund kände *Sten* och jag att vårt strandhugg inte passerat obemärkt. Vattnet från paddeldroppet som samlats i botten på kanoten blandades nu raskt ut med nytt iskallt vatten från något håll i stäven. Det gick så snabbt och var så omfattande att en av oss nödgades ösa kanoten med hjälp av matkärlet medan den andre forcerade paddlingen så att vi höll jämn fart med övriga kanoter. Och märkligt nog påverkades även styrningen. Kanoten gick som en "banan". Långa stunder paddlade vi bara med paddeln på den vänstra sidan. Ibland fick vi stanna upp och rikta in kanoten långt åt höger för att så småningom åter vara tillbaks åt vänsterhållet. Några historier från *Sten* lättade upp stämningen.

Skantze / Karlsson.

Äntligen blev det dags för "nattvila". Det tog inte många minuter innan våra kamrater låg utslagna på bänkarna i 200-båten. Men *Sten* och jag hade lite kvar att göra. Dyngsur packning hängdes på tork på våra bänkar. Och sen skulle en ny kanot fixas. Att sätta ihop en kanot under

dagtid på kaserngården tog 10–15 minuter men i skenet av ficklampor och med stelfrusna fingrar tog det mer än en timme. Sen fick även vi krypa ned i en fuktig sovsäck och slumra in. Men inte särskilt länge. I gryningen satt vi åter i kanoterna.

Nu passerade vi Norrtäljeviken och paddlade in innanför Rådmansö-

Skantze Vatten o bröd.

landet. Då blev vi varse att den tilltagande kylan under natten bildat en tunn is-skorpa längs strandkanten. När vi kom längre in i viken täckte isen hela vattenytan. Isskorpan skar som en kniv i ledarkanoternas stävar. Goda råd var nu dyra. Den första lösningen blev att konstruera en plog av masonitskivor vilken monterades på ledarkanoten. Och vår formation ändrades till en kolonn. Efter några hundra meters intensivt plogande gav *Lt Sandell* upp! Ny lösning blev att ta en längre omväg över land och bära kanoterna betydligt mer än de ursprungligt planerade 200 meterna!

Men det var lättare sagt än gjort. Kanoterna var blytungna när fukt och vatten frusit till is. När vi väl fått upp kanoten på axlarna, började vi gå. Jag tror vi kom hela 10 meter. Kölen skar ned i axeln och smärtan var outhärdlig. Vi knackade bort all is vi kom åt och själv lade jag en hopvikt tröja som skydd för axeln. Nytt försök. Tror vi kom ytterligare 20 meter närmre Oscar Fredriksborg som vid det laget kändes oändligt avlägset. Kanotens uppblåsbara sittdyna

blev nästa lösning för axeln – och den fungerade något sånär! Sträckan mellan bärpauserna blev längre och längre. När humöret var som sämst bromsade en bil upp och ut klev några muntra journalister och en fotograf från Stockholms Tidningen. Det frestade på att låta oberörd av strapatserna och för deras i vårt tycke sällsynt korkade frågor; "Är det tungt? Är Ni blöta?" osv. Efter fyra kilometers bärande nådde vi åter öppet vatten och kunde lämna vårt önskade följebakom oss. Denna promenad känns fortfarande som den allra längsta promenad jag någonsin gjort!

Den avslutande etappen mot slutmålet blev också dramatisk. Vädet hade försämrats högst avsevärt och vi skulle få kuling i rak motvind över Trälhavet. Vad vi förstod föregick det överväganden över våra huvuden om vi skulle avbryta paddlandet och ta 200 båten den sista biten hem eller fortsätta trots det urusla vädet. Men det hade nog inte Befordringsberedningen gillat särskilt bra. Lagt kort fick därför ligga. Det snöblandade regnet stack som nålstick i kinderna. Sikten var minimal. Vågorna var extremt höga för att vara inomskärs och ofta drogs paddel dragen i luften i stället för i vattnet. Våra vanligtvis mycket stabila kanoter kändes då faktiskt lite ostabila. Men nu var slutmålet nära. När vi nådde Oxdjupet mötte vi en Finlandsfärja av största modell. Tveksamt om fartygschefen hade sett oss. Men det spelade nog ingen roll – hade han gjort det så hade han ändå inte trott sina ögon.

Så dök Minörhamnen upp framför oss och vi kunde äntligen dra upp våra kanoter i vår kära hemmahamn. Därefter rask uppställning på kaserngården där *Major Larsén*, med kommandostaven under armen, väntade.

Lt Sandell: "Major, Plutonchefskursen efter avslutad vinterpaddling!"

Mj Larsén: "Givakt! Manöver! Bra gjort! Löjtnant Sandell tar befälet och genomför materialvård!"

Lt Sandell: "Ja major!"

Major Larséns kärnfulla erkännande värmer fortfarande. ■

Leif Skantze

Kugelber / Tegelman

Det gotländska KUSTARTILLERIET har omgrupperat

Fast och rörligt KA-populärt utflyktsmål.

1988, DÅ KA3 FIRADE SITT 50-ÅRS jubileum, invigdes vårt förbandsmuseum. Museet inrymdes i en för ändamålet ombyggd magasinbyggnad från 1800-talet senare hälft, Franska kasern. I anslutning till förbandsmuseet var även ett salutbatteri placerat. Fram till KA3 nedläggning den 31 oktober 2000 bestod museet främst av föremål

Interiör från skans 4.

utställda i Franska kaserns tre plan med temat "från Krimkriget till våra dagar". Utomhus visades ett par pjäser och en minarbetsbåt.

Efter nedläggningen övertog kamratföreningen ansvaret för museet. Under avvecklingen av fredsförbandet KA3 och krigsförbanden överfördes en mängd större och mindre föremål till museet. Bl a anlades en utomhusutställning, Pjäsparken, som kom att innehålla huvuddelen av de pjästyper, både fasta

och rörliga, som ingått i den gotländska kustartilleriorganisationen. Kamratföreningen underhöll materielen och utvecklade museet fram till och med sommaren 2014. Salutbatteriet var aktivt t.o.m 2006 då det utgick som en direkt följd av nedläggningen av alla fredsförband på Gotland där P18 som sista förband lades ned i maj 2005. Hemvärnet ansvarade för salutskjutningarna under 2006 men kunde inte åläggas ansvaret på lång sikt. Kamratföreningen arrangerade även nationaldagsfirandet i anslutning till museet t o m 2014.

I slutet på 2013 fick kamratföreningen två dystra besked. Det stöd föreningen tidigare erhållit via Gotlands försvarsmuseum i Tingstäde för lokal-kostnaderna i Fårösund skulle inte erhållas från 2014. Dessutom avsåg Försvarsmakten helt och hållet att lämna Fårösund och avveckla all materiel där. Kamratföreningen hade då två alternativ: – *Lägg ner museet i Fårösund och avveckla all materiel eller – Flytta materielen och verksamheten till Gotlands försvarsmuseum i Tingstäde.* Som ni förstår fanns det bara ett alternativ. Om vi som kamratförening ville bevara arvet av KA3 och det gotländska kustartilleriet fanns bara Tingstäde som alternativ.

Direkt efter museets stängning den 17 augusti 2014 påbörjades arbetet med att avveckla och flytta museet till Tingstäde. I Tingstäde fanns sedan 2009 ett försvarsmuseum etablerat och som var inriktat på arméförbandens verksamhet och materiel. Under 2013 tillkom en flygdel efter att Gotlands flygmuseum i Visby avvecklats. Vår marina

Delar av pjäsparken.

del kom att organiseras tillsammans med flyget i den sk Skans 4, en fd infanteriskans.

Att flytta ett etablerat museum, bl a innehållande fasta kustartilleripjäser på 50–60 ton, var en logistisk utmaning som ni förstår. Det konceptet vi hade för vårt museum i Fårösund ville vi så långt som möjligt behålla när vi kom till Tingstäde, dvs en utomhusutställning med den tunga kustartillerimaterielen och inomhusutställning likt den i Franska kasern.

Efter stora ideella insatser av kamratföreningens arbetsgrupp och med omfattande entreprenadinsatser av gotländska transportföretag och med värdefullt stöd av försvarsmuseet i Tingstäde och Försvarsmakten kunde vi inviga Gotlands försvarsmuseums marindel den 30 maj 2015. Men som med all museal verksamhet var vi naturligtvis inte klara, utan arbetet har fortsatt under 2016 att utveckla vår marina del av Gotlands försvarsmuseum. Och arbetet fortsätter. Så om du kommer ut till oss på "öjn" är ett besök på Gotlands försvarsmuseums marina del ett måste. ■
Välkommen!

Rutger Bandholtz
Ordförande KA 3 kamratförening

VAPENBRÖDERNAS HÖSTMÖTE 2016

Den 10 november, en ganska mulen dag med is- och snöhala vägar, samlades 56 medlemmar på Slottet, Berga. En del i buss och några genom egen försorg. Bussfärden blev lite sen beroende på störningar i trafiken. Det blev dock inga problem för bussen då Lars-Inge som vanligt framförde ekipaget med elegans.

PÅ SEDVANLIGT SÄTT BÖRJADES MED MINGEL OCH några torra strupar hade härvid möjlighet att förbättra både hals-torrhet och talförmågan. Det här momentet är alltid behäftat med starka känslor av återträffarnas glädje. Här visas återigen prov på det som tidigare kallades för "KAIkänslan". För visst var det så att vi alla, trots tidigare eventuella motsättningar, stod för ett bra samarbete för att skapa bra soldater och krigsförband. Vi ska inte låta oss påverkas av röster som idag nedvärderar vårt arbete i invasionsförsvarets tidevarv. Dom var inte med då och är inga tidsvitnen.

Ordföranden B-P hälsade välkommen och meddelade dagens kommandatur. Således kunde kön till kassan – för köp av dryck – och till matsalen anträdas. Väl till bords, avhölls ett föredömligt kort höstmöte och förtäringen av sillbordet med tillhör genomfördes utan störningar. Staffan, som vanligt, presenterade ett trevligt sänghäfte och ledde församlingen genom ett antal alster. Även pannkakan avåts under sedvanliga "kommer du ihåg" det vill säga minnen från arbetstiden.

Kustjägarveteranernas ordförande Olle Neckman informerade om föreningens verksamhet och det som varit föremål för festivitas under det gångna året. Efter måltiden samlades vi runt kaffet i sällskapsutrymmet och där fick en eminent redogörelse för boken om Kustjägarnas historia sedan deras tillkomst för 60 år sedan. Detta firades under sommaren av Forsvarsmakten och Kjvet med ett stort möte på Korsö. Där hade samlats ett stort antal gamla och unga kustjägare och även tidigare Regements- och Kustjägarskolchefer.

Eftersom undertecknat varit verksam sedan 60-talet kändes luckorna i kamrat- och chefsleden som nedstämmande. Tidens tand!

Kustjägarbokens ansvarige Övlt Fredrik Hesselman gav oss en mycket välformulerad redogörelse för bokens innehåll och framtagning. Tack för det Fredrik.

Ja, så blev då även detta höstmöte alltför snabbt ett minne och återgång till vardagen kallade.

Ps: Glömde att nämna vårt årliga Lotteri som på sedvanligt sätt begävade några vinnare med både det ena och andra. Vinsterna hade sponsrats av Staffan och undertecknad.

Kommen till denna del av text blir det tråkigt för redaktören – har tagit så många fina bilder men får inte plats i skriften. Skulle vilja visa alla och envar. Men du vapenbroder som inte ses här, maila mig om du vill ha bilder så kan jag sända till dig.

Text o bild: Red.

FIENDEN anfaller!

Den 22 september

29. Hemvärnsbataljonen (Hvbat), Södertörnsbataljonen, är utgångsgrupperad i, på och omkring skärgårdsområdet Muskö – Utö. Det är krigsövning. Bataljonschefen, kaptenen Göran Reuterdahl, kan räkna in cirka 500 man av bataljens drygt 600 man starka besättning. Vädret är stilla, solen är nedan, ingen kan tro att Sverige är i krig med en angripare som luftlandsatt trupper på Gotland och landstigit i Nyköping–Oxelösundområdet. Stridsgruppen på Gotland håller stånd mot den luftlandsatta styrkan och i området kring Nyköping är den 41. Mekanisierade bataljonen inbegripen i strider.

*J*ag är inkallad som krigsreporter för att skildra striderna i skärgårdsområdet i och omkring Muskö. 29.Hvbat har fått till uppgift att upprätta ett bastjänstområde i det aktuella skärgårdavsnittet. Detta område som en gång var en del av spärrbataljonen Mälsten ställer stora krav på vår hemvärnsbataljon. Bataljonen är indelad i ett antal kompanier. Förutom sin stab har bataljonschefen två insatskompanier (291. Och 292.), ett bevakningskompani (293.), ett båtkompani (294.), en flyggrupp (295.) och en CBRN-pluton (296.) till sitt föfogande. I det läge som bataljonen befinner sig i, har den tillförts en granatkastarpluton ur den 17.Hvbatjonen från Dalarna. Bataljonschefen har därmed ett eget "tungt" understöd.

Övt Adam Camél.

Bataljonen ska samordna sin verksamhet genom samverkan med flera enheter ur 4.Sjöstridsflottiljen och 2.Amfibiebataljonen. Den 41.Kustkorvettdivisionen ska eskorteras in i bastjänstområdet bl a för lastning av sjöminor. Den 42.Minröjningsdivisionen har fått till uppgift att röja leder genom skärgårdavsnittet, vilket ska bevakas och skyddas. 2.Amfibiebataljonen ska vara beredda att två timmar efter order understödja hemvärnsbataljonen inom bastjänstområdet. Hemvärnsbataljonnens uppgifter är tydligt ställda men är verkligen uppgifetr att "bita i". Huvuduppgifterna är att skydda Muskö örlogshamn och minförrådet i området. Sedan ska bataljonen hålla lederna i nord-sydlig riktning samt över Långbäling öppna över tiden. Till sist >>

Förbandsinstruktörer, FBI, under genomgång inför ett stridsmoment.

» ska bataljonen ytöverbaka bastjänstområdet under minst 10 dygn. Till detta kommer en rad beredduppfigter som ska kunna lösas; 6 timmar efter order försvara Muskö örlogshamn under minst 6 timmar, 2 timmar efter order stödja 204. Amfibiekompaniets strid inom bastjänstområdet med minst en insatspluton med tillförda båtar, 1 timma efter order eskortera sjöstridskrafter inom bastjänstområdet, 6 timmar efter order fälla fördröjande sjöminering inom område XX och 72 timmar efter order bevaka Kapellskär hamn samt säkerställa rörlighet mellan Norrtälje–Kapellskär och i lederna till och från Kapellskärs hamn.

Måndagen den 19 september skedde de första inställelserna av bataljonens personal. Det var bataljons-, kompani- och plutonsledningar som skulle förbereda bataljonens inryckning och få viss förstegsutbildning. **Onsdagen den 21 september** kom så huvuddelen av bataljonen, utrustades och avtransporterades till sina utgångsgrupperingsplatser.

Som alla läsare vet så har en krigsövning en rad olika målsättningar som syftar till att höja krigsförbandets förmåga att utföra sina uppgifter. Uppgifts-

En signalist i arbete i en av kompanistaberna.

ställningarna till en hemvärnsbataljon återfinns i vad som idag benämns en krigsförbandsspecifikation. Då en hemvärnsbataljon återfinns på så skilda platser och områden i Sverige så utgör specifikationen en bred lista på uppgiftsställningar som varje förband har som hjälp för att formulera sina uppgifter för sin specifika gruppering. Till varje hemvärnsbataljon är det knutet en utbildningsgrupp. Det är befäl ur det regementet som har fått till uppgift att sätta upp den eller de aktuella bataljonerna. För Amfibieregementets del så ansvarar de för tre utbildningsgrupper; Roslagsgruppen för 28.Hemvärnsbataljonen i Norrtäljeområdet, Södertörnsgruppen för 29.Hemvärnsbataljonen i Södertörns-

området och Gotlandsgruppen för 32.Hemvärnsbataljonen på Gotland.

För denna krigsövning så hade 29.Hemvärnsbataljonen som målsättning att nå grundlagd förmåga i att utöva ledning över tiden och därvid kunna upprätthålla yttäckande samband, att kunna ingå som en taktisk enhet inom ramen för skydd av ett marint bastjänstområde, samordna sin verksamhet genom samverkan med övriga enheter inom bastjänstområdet och, med tillförda resurser, planlägga den indirekta elden för egen strid. Sedan skulle bataljonen uppnå befäst förmåga i att ytöverbaka leder och/eller kustområde, skydda och/eller eskortera sjötransporter och bevaka och/eller skydda ett till flera skyddsobjekt i skärgårdsområde. Utöver dessa målsättningar fanns det specifika mål för de olika ingående förbandsenheterna i grundlagd eller befäst förmåga vilket jag inte redovisar här med hänsyn till spaltutrymmet.

Under torsdagen den 22 september hade bataljonen påbörjat många verksamheter. I området kring Långbäling pågick ytöverbakning genom att ett av kompanierna fått till uppgift att upprätta ett antal observationsplatser. För att öva rapporteringen användes 2.Amfibiebataljonens 202.Kustjägarkompaniet som B-styrka. Ett kompani var utgångsgrupperat för att skydda minförrådet nordost om Muskö. Ett kompani hade grupperat till försvar i terrängen uppe på höjdsträckningarna ovanför Musköanläggningen. Bataljonsstaben hade grupperat inne i Musköanläggningen i bra stabsarbetsutrymmen med god närhet till sjöinformationscentralen.

Båtkompaniet är en speciell lösning för denna bataljon då skärgårdsområdet ställer höga krav på förflyttningar. Kompaniet är tilldelade amfibiestridsbåtar från den äldre serien av båtar. Här vill jag inflika något som är observerat i Marinen och därmed i Försvarmakten. De flesta av våra stridsbåtar har kommit till slutet av sina livscyklar. Idag har vi inte reservdelar i tillräcklig mängd för att hålla beståndet i stridsdugligt skick. Inte heller ligger det inrullat i Försvarmaktens materielplaner några pengar för att ersätta dessa stridsbåtar med nästa generations båtar. Det är med andra ord en något prekär situation som Amfibiekåren står inför. Under den övning jag närvarade under, fick en stridsbåt haveri på en cylinder där kolven gick igenom topplocket och skar sönder en av bränsleslangarna, vilket i sin tur medförde en brand i motorutrymmet som släcktes av det automatiska brandsläckningssystemet.

Inom loppet av några timmar kunde dock båtkompaniet hitta reservdelar och reparera stridsbåten och sätta in den i tjänst igen. Bra jobbat!!

En annan viktig del under en krigsövning är att utspisningen fungerar. Här hade man gjort en anpassad lösning då bemanningsläget för två kokgrupper var

Sergeant Maria Skoglund och ...

... kommanderad handräckning.

sådant, att de var underbemannade. Genom att slå ihop dessa grupper kunde ändå utspisning av 285 portioner, vid fyra tillfällen per dag, genomföras för två kompanier och bataljonsledning från torsdag lunch till söndag frukost. Kompanierna fick skicka förstärkning varje dag för att diska isoleringskärnen, 40 stycken, efter varje måltid. Denna bedrift leddes av *sergeanten Maria Skoglund* med stor bravur.

Forts sid 12 »»

Forts fr sid 11

FIENDEN anfaller!

» **Fredagen fortsatte med** att kompanierna genomförde sina uppgifter för att nå sina grundlagda och befästa förmågor. Posteringarna i Långbälingsområdet fick genomföra ett CBRN-moment, samverkan med 41.Kustkorvettdivisionen och 42.Minröjningsdivisionen genomfördes på bra sätt vilket innebar att det aktuella kompanier kunde uppnå en grundlagd förmåga i att eskortera, bevakna och skydda sjöstridföretag.

Under fredagen den 23 september skedde också en upptrappning i fiendens agerande. Trycket ökade mot Musköområdet. Omgrupperingar av kompanier skedde för att kunna lösa uppgiften att

”skydda och beredd 6 timmar efter order försvara Muskö örlogshamn”. Terrängen på Muskös södra del är speciell. Den utmärks av två nord-sydgående höjdsträckningar som är väldigt branta. Den är svår för både försvarare som anfallare. Samtidigt ger den möjlighet till dolda förflyttningar under långa sträckor. Det är vid övergången till det flackare hamnområdet som en fiende styrs i huvudsakligen två riktningar vilket gör att en försvarare med god planering och effektiva eldsystem har bra förutsättningar för att kunna försvara hamnen.

En kompanichef orienterar delar av sin stab om aktuell gruppering.

Lördagen gryr med sol och en blank vattenyta, skärgården visar sig från sin bästa sida. Lugnet hägrar, lugnet före stormen. Plötsligt störs lugnet av fienden som rör sig från norr ner mot örlogshamnen. Eldställningar besattes, motstötar genomfördes.

Sjukvårdsmoment under pågående strid.

”Krigskorrespondenten/frontreporten”
Mj Staffan Vestin med Fk Michael Jerresand.